

TER ONDERTEKENING

Aan: MPVO

Onderwijsprestaties en

Voortgezet Onderwijs

Van

Datum

14 februari 2024

Referentie

44107841

Bijlagen

nota

Kamerbrief voortgangsrapportage staatsexamens vo

Intern OCW afgestemd

KenO, VO, WJZ

Aanleiding

In bijgaande brief informeert u de Kamer over de voortgang van de verbeteragenda staatsexamens vo (hierna: verbeteragenda), over de tijdelijke oplossing voor het eerder bekendmaken van CE-resultaten voor staatsexamenkandidaten in 2025, de gespreksronde examineren in het vso en het onderzoek naar de doelgroepen van de drie examenvoorzieningen die er zijn. Tot slot informeert u de Kamer over de normering van de centrale examens 2024.

Geadviseerd besluit

- Bent u akkoord met het verzenden van bijgevoegde Kamerbrief?

Kernpunten

Voortgang verbeteragenda staatsexamens vo

- De afgelopen jaren heeft het College voor Toetsen en Examens (CvTE) verschillende onderzoeksprojecten uitgevoerd als onderdeel van de verbeteragenda staatsexamens vo. Eind 2023 zijn voor de onderzoeksprojecten de eindrapportages opgeleverd. In de brief wordt de Kamer geïnformeerd over de voortgang van de verbeteragenda door per onderzoeksproject de belangrijkste uitkomsten te delen.
- Op basis van de uitkomsten van de onderzoeksprojecten heeft het CvTE daarna in een veldverkenning de wenselijkheid van de voorgestelde aanbevelingen besproken met de belangrijkste stakeholders. Vervolgens heeft het CvTE een **'kansrijk scenario' geformuleerd waarin de ambities** voor de korte en langere termijn zijn geformuleerd.
- Onlangs is DUO gestart met het uitvoeren van een impactanalyse naar een deel van de maatregelen waarvan het wenselijk is om deze op korte termijn (< 5 jaar) te implementeren. Op basis van de uitkomsten van de impactanalyse kan eind 2024 bij de eindrapportage van de verbeteragenda een uitspraak worden gedaan over het termijn waarop bepaalde maatregelen geïmplementeerd kunnen worden en wat de (financiële) consequenties zijn van deze maatregelen.

Tijdelijke oplossing eerder inzage in CE-resultaten

- In de brief informeert u de Kamer over de tijdelijke oplossing voor het eerder bekendmaken van de CE-resultaten voor staatsexamenkandidaten en het dilemma dat hierbij ontstaat. Omdat het bij de tijdelijke oplossing niet mogelijk is om het CE-resultaat voor alle kandidaten beschikbaar te stellen voor de start van het mondelinge college-examen ontstaat er een

goed bedoelde doch ongerechtvaardigde ongelijkheid tussen kandidaten die potentieel juridische consequenties kan hebben.

- In de brief is opgenomen dat u voornemens bent de tijdelijke oplossing te implementeren en dat u er zonder tegenbericht van de Kamer van uit gaat op steun hiervoor te kunnen rekenen.

De tijdelijke oplossing is in een overleg voorgelegd aan relevante sectororganisaties, waarop behouden werd gereageerd. Degenen die reageerden stonden niet negatief tegenover deze oplossing. Desalniettemin is het denkbaar dat er volgend jaar reacties kunnen volgen op mogelijke casuïstiek van kandidaten die met de tijdelijke oplossing niet voor de start van het college-examen inzicht krijgen in het behaalde CE-resultaat.

Gespreksronde vso en onderzoek doelgroepen examenvoorzieningen

- Naast dat binnen de verbeteragenda wordt gewerkt aan een betere aansluiting van het staatsexamen bij de vso-doelgroep, worden in 2024 verder stappen gezet om een uitspraak te kunnen doen over hoe wordt aangekeken tegen het staatsexamen als maatschappelijke voorziening en als examenvoorziening voor het vso.
- Het afgelopen jaar heeft een gespreksronde plaatsgevonden met (vertegenwoordigers van) de vso-sector over de vraag welke afwegingen vso-scholen maken bij hun keuze voor een examenvoorziening en welke belemmeringen zij ervaren in de keuze voor een andere examenvoorziening.
- In 2024 wordt een vervolg gegeven aan deze gespreksronde om te verkennen welke obstakels weggenomen kunnen worden om samenwerkingen tussen vso-scholen en reguliere vo-scholen en vavo-instellingen te stimuleren.
- Daarnaast wordt in 2024 een onderzoek uitgevoerd door Oberon naar de doelgroepen van de verschillende examenvoorzieningen (regulier vo, vavo en staatsexamens). Het doel van het onderzoek is in beeld te brengen wat de reden is van de verschillende doelgroepen om te kiezen voor een bepaalde examenvoorziening en of zij dit als passend ervaren.
- Op basis van zowel de uitkomsten van de gespreksronde als het Oberon onderzoek moet eind 2024 in combinatie met het opleveren van de eindrapportage van de verbeteragenda een uitspraak gedaan kunnen worden voor het wie staatsexamen bedoeld is.

Normering centrale examens 2024

- Het CvTE heeft de normering van de centrale examens vo in 2021, 2022 en 2023 aangepast om te kunnen omgaan met de gevolgen van de coronapandemie. Met het afschaffen van de maatregelen in 2023 is een fase aangebroken waarin het logisch is om terug te gaan naar een normering waarmee de prestatie-eis weer gehandhaafd wordt op een vergelijkbare wijze als vóór de pandemie.
- Samen met Stichting Cito heeft het CvTE de normeringssystematiek doorontwikkeld om beter te kunnen omgaan met veranderingen.
- U informeert de Kamer in deze brief over de nieuwe normeringssystematiek van het CvTE. Dit heeft u eerder toegezegd. Het CvTE zal op 8 maart de scholen informeren. Het langer uitstellen hiervan is onwenselijk in verband met de geplande voorlichtingsbijeenkomst voor docenten in maart over de normeringssystematiek.

Toelichting

Tijdelijke oplossing eerder inzage in resultaten 2025

- Op 12 februari jl. is de tijdelijke oplossing voor het eerder inzage geven in resultaten per nota aan u voorgelegd. In reactie op dit voorstel heeft u aangegeven: **"Ik wil graag Kamerbrief met daarin dilemmaschets én voorkeur om wél onderscheid te maken maar dat ik hiervoor instemming wil van de Kamer i.v.m. de juridische risico's. Ondertussen volle kracht werken aan structurele oplossing."**
- Uw reactie is verwerkt in de brief die nu voorligt. In de brief is gekozen voor een formulering waarbij u de Kamer informeert over uw besluit en u er zonder tegenbericht vanuit gaat dat de Kamer zich kan vinden in dit besluit.
- Het is wenselijk om kandidaten ten aller tijde gelijk te behandelen. Met deze tijdelijke oplossing wordt hier bewust van afgeweken.

Juridische consequenties

- De maatregelen uit de verbeteragenda zullen deels juridische consequenties met zich meebrengen. Deze zullen in de impactanalyse van DUO naar voren komen.
- De voorgestelde tijdelijke oplossing voor eerder inzage in resultaten vraagt niet om een aanpassing van wet- en regelgeving.
  - De tijdelijke oplossing zorgt echter wel voor een ongerechtvaardigde ongelijke behandeling van kandidaten. Dit kan mogelijk juridische consequenties hebben indien kandidaten die zich ongelijk behandeld voelen juridische stappen ondernemen.
- Voor de aanpassingen in de normeringssystematiek is een aanpassing van de Regeling omzetting scores in cijfers nodig. Deze is separaat ter goedkeuring aan u voorgelegd.

Financiële consequenties

- De maatregelen uit de verbeteragenda zullen deels financiële consequenties met zich meebrengen. Deze zullen in de impactanalyse van DUO naar voren komen. Eind 2024 zal indien nodig op basis van deze informatie een claim voor de VJN 2025 worden voorbereid.
- Indien u instemt met het voorstel voor de tijdelijke oplossing voor het eerder inzicht geven in resultaten kunnen de financiële consequenties vanaf 2025 worden gedekt binnen art. 3 van de OCW begroting. De **verwachting is dat de kosten € 1 mln. per jaar zijn, totdat de structurele oplossing is ingevoerd.**
- **Met het ministerie van Financiën is eerder de afspraak gemaakt dat € 3,5 mln. van de middelen die bedoeld waren voor de regeling voorkomen onnodig zittenblijven kunnen worden ingezet voor staatsexamens.** De financiële consequenties van deze tijdelijke oplossing kunnen binnen deze middelen worden gedekt. Voor de dekking van de uitkomsten van de

Datum
14 februari 2024

verbeteragenda, waaronder de structurele oplossing voor het eerder **bekend maken van resultaten, wordt de € 3,5 mln. verwerkt in de** structurele claim die voor VJN 2025 wordt voorbereid.

19-3 Opmerkingen MPVO op nota
 numr. 44273192 + tc versie brief TK:
 44270160

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER ONDERTEKENING
 Aan: MPVO

Onderwijsprestaties en Voortgezet Onderwijs

Van

1 - Persoonsgegevens

Datum

14 februari 2024

Referentie

~~44107841~~ 44273192

Bijlagen

Intern OCW afgestemd

KenO, VO, WJZ

nota

Kamerbrief voortgangsrapportage staatsexamens vo

Aanleiding

In bijgaande brief informeert u de Kamer over de voortgang van de verbeteragenda staatsexamens vo (hierna: verbeteragenda), over de tijdelijke oplossing voor het eerder bekendmaken van CE-resultaten voor staatsexamenkandidaten in 2025, de gespreksronde examineren in het vso en het onderzoek naar de doelgroepen van de drie examenvoorzieningen die er zijn. Tot slot informeert u de Kamer over de normering van de centrale examens 2024.

Geadviseerd besluit

- Bent u akkoord met het verzenden van bijgevoegde Kamerbrief?

Kernpunten

Voortgang verbeteragenda staatsexamens vo

- De afgelopen jaren heeft het College voor Toetsen en Examens (CvTE) verschillende onderzoeksprojecten uitgevoerd als onderdeel van de verbeteragenda staatsexamens vo. Eind 2023 zijn voor de onderzoeksprojecten de eindrapportages opgeleverd. In de brief wordt de Kamer geïnformeerd over de voortgang van de verbeteragenda door per onderzoeksproject de belangrijkste uitkomsten te delen.
- Op basis van de uitkomsten van de onderzoeksprojecten heeft het CvTE daarna in een veldverkenning de wenselijkheid van de voorgestelde aanbevelingen besproken met de belangrijkste stakeholders. Vervolgens heeft het CvTE een 'kansrijk scenario' geformuleerd waarin de ambities voor de korte en langere termijn zijn geformuleerd.
- Onlangs is DUO gestart met het uitvoeren van een impactanalyse naar een deel van de maatregelen waarvan het wenselijk is om deze op korte termijn (< 5 jaar) te implementeren. Op basis van de uitkomsten van de impactanalyse kan eind 2024 bij de eindrapportage van de verbeteragenda een uitspraak worden gedaan over het termijn waarop bepaalde maatregelen geïmplementeerd kunnen worden en wat de (financiële) consequenties zijn van deze maatregelen.

nog niet.
 Gaand naar
 punten bespreken.
 Zie (X) in nota + opmerkingen in brief-tekst zelf.

Tijdelijke oplossing eerder inzage in CE-resultaten

- In de brief informeert u de Kamer over de tijdelijke oplossing voor het eerder bekendmaken van de CE-resultaten voor staatsexamenkandidaten en het dilemma dat hierbij ontstaat. Omdat het bij de tijdelijke oplossing niet mogelijk is om het CE-resultaat voor alle kandidaten beschikbaar te stellen voor de start van het mondelinge college-examen ontstaat er een

gevoelbedruide doch

Datum
14 februari 2024

mening
stakeholders?
dus?

ongerechtvaardigde ongelijkheid tussen kandidaten die potentieel juridische consequenties kan hebben.

- In de brief is opgenomen dat u voornemens bent de tijdelijke oplossing te implementeren en dat u er zonder tegenbericht van de Kamer van uit gaat op steun hiervoor te kunnen rekenen.

Gespreksronde vso en onderzoek doelgroepen examenvoorzieningen

- Naast dat binnen de verbeteragenda wordt gewerkt aan een betere aansluiting van het staatsexamen bij de vso-doelgroep, worden in 2024 verder stappen gezet om een uitspraak te kunnen doen over hoe wordt aangekeken tegen het staatsexamen als maatschappelijke voorziening en als examenvoorziening voor het vso.
- Het afgelopen jaar heeft een gespreksronde plaatsgevonden met (vertegenwoordigers van) de vso-sector over de vraag welke afwegingen vso-scholen maken bij hun keuze voor een examenvoorziening en welke belemmeringen zij ervaren in de keuze voor een andere examenvoorziening.
- In 2024 wordt een vervolg gegeven aan deze gespreksronde om te verkennen welke obstakels weggenomen kunnen worden om samenwerkingen tussen vso-scholen en reguliere vo-scholen en vavo-instellingen te stimuleren.
- Daarnaast wordt in 2024 een onderzoek uitgevoerd door Oberon naar de doelgroepen van de verschillende examenvoorzieningen (regulier vo, vavo en staatsexamens). Het doel van het onderzoek is in beeld te brengen wat de reden is van de verschillende doelgroepen om te kiezen voor een bepaalde examenvoorziening en of zij dit als passend ervaren.
- Op basis van zowel de uitkomsten van de gespreksronde als het Oberon onderzoek moet eind 2024 in combinatie met het opleveren van de eindrapportage van de verbeteragenda een uitspraak gedaan kunnen worden voor het wie staatsexamen bedoeld is.

Normering centrale examens 2024

- Het CvTE heeft de normering van de centrale examens vo in 2021, 2022 en 2023 aangepast om te kunnen omgaan met de gevolgen van de coronapandemie. Met het afschaffen van de maatregelen in 2023 is een fase aangebroken waarin het logisch is om terug te gaan naar een normering waarmee de prestatie-eis weer gehandhaafd wordt op een vergelijkbare wijze als vóór de pandemie.
- Samen met Stichting Cito heeft het CvTE de normeringssystematiek doorontwikkeld om beter te kunnen omgaan met veranderingen.
- U informeert de Kamer in deze brief over de nieuwe normeringssystematiek van het CvTE. Dit heeft u eerder toegezegd. Het CvTE zal op 8 maart de scholen informeren. Het langer uitstellen hiervan is onwenselijk in verband met de geplande voorlichtingsbijeenkomst voor docenten in maart over de normeringssystematiek.

Toelichting

Tijdelijke oplossing eerder inzage in resultaten 2025

→ Wat vindt de vso-doelgroep hiervan?

- Op 12 februari jl. is de tijdelijke oplossing voor het eerder inzage geven in resultaten per nota aan u voorgelegd. In reactie op dit voorstel heeft u aangegeven: "Ik wil graag Kamerbrief met daarin dilemmaschets én voorkeur om wél onderscheid te maken maar dat ik hiervoor instemming wil van de Kamer i.v.m. de juridische risico's. Ondertussen volle kracht werken aan structurele oplossing."
- Uw reactie is verwerkt in de brief die nu voorligt. In de brief is gekozen voor een formulering waarbij u de Kamer informeert over uw besluit en u er zonder tegenbericht vanuit gaat dat de Kamer zich kan vinden in dit besluit.
- Het is wenselijk om kandidaten ten aller tijde gelijk te behandelen. Met deze tijdelijke oplossing wordt hier bewust van afgeweken.

Juridische consequenties

- De maatregelen uit de verbeteragenda zullen deels juridische consequenties met zich meebrengen. Deze zullen in de impactanalyse van DUO naar voren komen.
- De voorgestelde tijdelijke oplossing voor eerder inzage in resultaten vraagt niet om een aanpassing van wet- en regelgeving.
  - De tijdelijke oplossing zorgt echter wel voor een ongerechtvaardigde ongelijke behandeling van kandidaten. Dit kan mogelijk juridische consequenties hebben indien kandidaten die zich ongelijk behandeld voelen juridische stappen ondernemen.
- Voor de aanpassingen in de normeringssystematiek is een aanpassing van de Regeling omzetting scores in cijfers nodig. Deze is separaat ter goedkeuring aan u voorgelegd.

Financiële consequenties

- De maatregelen uit de verbeteragenda zullen deels financiële consequenties met zich meebrengen. Deze zullen in de impactanalyse van DUO naar voren komen. Eind 2024 zal indien nodig op basis van deze informatie een claim voor de VJN 2025 worden voorbereid.
- Indien u instemt met het voorstel voor de tijdelijke oplossing voor het eerder inzicht geven in resultaten kunnen de financiële consequenties vanaf 2025 worden gedekt binnen art. 3 van de OCW begroting. De verwachting is dat de kosten € 1 mln. per jaar zijn, totdat de structurele oplossing is ingevoerd.
- Met het ministerie van Financiën is eerder de afspraak gemaakt dat € 3,5 mln. van de middelen die bedoeld waren voor de regeling voorkomen onnodig zittenblijven kunnen worden ingezet voor staatsexamens. De financiële consequenties van deze tijdelijke oplossing kunnen binnen deze middelen worden gedekt. Voor de dekking van de uitkomsten van de verbeteragenda, waaronder de structurele oplossing voor het eerder bekend maken van resultaten, wordt de € 3,5 mln. verwerkt in de structurele claim die voor VJN 2025 wordt voorbereid.

2 - Procesbelang

↓

(*) maar je moet het risico wel schetsen en mogelijkheid vragen aan de Kamer. Als Kamer het niet ziet zitten, komt er geen tijdelijke ("overbruggende") oplossing!

Gh wil graag Kamer-
brief met daarin
een dilemma's en
voorkeur om wél onderscheid te maken in aan

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Onderwijsprestaties en
Voortgezet Onderwijs

Van

1 - Persoonsgegevens

Datum

22 januari 2024

Referentie

43745086

Bijlagen

Intern OCW afgestemd

DUO, WJZ

Extern OCW afgestemd

dat ik hiervoor een instemming wil
van de Kamer ium de juridische
risico's. Ondertussen volle macht
nota

Besluit tijdelijke oplossing eerder bekendmaken
resultaten staatsexamenkandidaten

werken aan een structurele op-
lossing.

Aanleiding

Aan de Kamer is toegezegd dat zij begin 2024 geïnformeerd wordt over de voortgang van de verbeteragenda staatsexamens vo van het College voor Toetsen en Examens (hierna: CvTE) en over de tijdelijke oplossing voor het eerder bekend maken van het resultaat voor het centrale eindexamen (hierna: CE) van staatsexamenkandidaten. U ontvangt direct na het voorjaarsreces deze concept Kamerbrief. Ten behoeve van de voorbereiding op deze brief leggen wij u nu een dilemma voor over een tijdelijke oplossing voor het eerder bekend maken van resultaten in 2025. Voordat de Kamer over deze tijdelijke oplossing wordt geïnformeerd gaan wij hier graag met u over in gesprek.

Gevraagd besluit

- Bent u akkoord met het informeren van de Kamer over de voorgestelde tijdelijke oplossing voor het eerder bekend maken van resultaten aan staatsexamenkandidaten en daarbij aan te geven dat het de voorkeur blijft hebben om toe te werken naar een structurele oplossing vanwege de onrechtvaardigde ongelijkheid die er ontstaat tussen staatsexamenkandidaten. Desgewenst kan het gesprek worden gevoerd (met de directie OVO en WJZ) over de concept Kamerbrief en die na het voorjaarsreces naar u toekomt.

Kernpunten

- Door de Kamer is meermaals gevraagd om eerder inzicht te geven in behaalde CE-resultaten voor staatsexamenkandidaten, recent nog in de motie Beckerman ("verzoekt de regering om het CvTE de opdracht te geven de resultaten van de schriftelijke examens van zowel staatsexamenkandidaten als overige kandidaten gelijktijdig bekend te maken").¹ Het doel hiervan is om kandidaten de kans te geven het resultaat van het ene examenonderdeel (CE) te gebruiken bij het gericht voorbereiden op het andere deel van het examen (college-examen), vergelijkbaar met het reguliere VO waarbij leerlingen hun resultaat van het schoolexamen weten voor ze aan hun CE starten.
- Aan de Kamer is toegezegd dat "de Kamer geïnformeerd wordt over de mogelijkheden om zoveel mogelijk kandidaten het CE-resultaat te weten voor de start van het mondelinge college-examen, zodat zij de wenselijkheid van

¹ Kamerstukken II, 2023-2024, 36410-VIII, nr. 88

de tussenoplossing in 2025 kan wegen". Het CvTE en DUO hebben hiervoor een plan opgesteld.

- Het is mogelijk om vanaf examenjaar 2025 een tijdelijke oplossing te bieden waarbij een (groter) deel van de kandidaten hun resultaat voorafgaand aan het college-examen kan worden verstrekt (naar verwachting 80-85% in 2025). Vanwege de planning van de staatsexamens is het echter niet mogelijk om in 2025 álle kandidaten hun resultaat voorafgaand aan hun mondelinge college-examen te verstrekken. Ook de tijd die tussen de twee examens zit zal verschillen, waardoor sommigen kandidaten hier meer aan hebben in hun voorbereiding dan anderen.
- Daarmee ontstaat met deze tijdelijke oplossing een ongelijkheid tussen staatsexamenkandidaten als gevolg van de mogelijkheden binnen de uitvoering van het staatsexamen. Er is geen inhoudelijke onderbouwing voor dit onderscheid.
- Deze tijdelijke oplossing is voorgelegd aan WJZ. Het advies van WJZ is dat moet worden afgezien van de voorgestelde tijdelijke oplossing omdat dit leidt tot een onrechtvaardigde ongelijke behandeling tussen kandidaten. Zodra een kandidaat zich ongelijk behandeld voelt en om die reden juridische stappen onderneemt is er geen inhoudelijke rechtvaardiging te geven, met het risico dat de tijdelijke oplossing mogelijk teruggedraaid moet worden.
- Vanwege de benodigde omvangrijke aanpassingen van de staatsexamenorganisatie duurt het naar verwachting nog enkele jaren voordat er een structurele oplossing kan worden geboden waarmee alle kandidaten voorafgaand aan het college-examen inzicht hebben in de behaalde CE-resultaten. Eind 2024 wordt bij de eindrapportage van de verbeteragenda een beeld geschetst over wanneer het voor alle staatsexamenkandidaten mogelijk wordt gemaakt.
- Het advies is om de Kamer te informeren over de voorgestelde tijdelijke oplossing in 2025 en daarbij aan te geven dat het de voorkeur blijft hebben om toe te werken naar een structurele oplossing waarbij het voor alle kandidaten mogelijk wordt gemaakt om eerder inzicht te krijgen in het behaalde resultaat. De voorgestelde tijdelijke oplossing zorgt voor een onrechtvaardigde ongelijke behandeling tussen kandidaten die vanuit het perspectief van rechtszekerheid onwenselijk is. U komt hiermee echter niet tegemoet aan de wens van de Kamer (en een deel van de belangenorganisaties, zoals LBVSO) om het zo spoedig mogelijk voor staatsexamenkandidaten te regelen dat zij eerder inzicht krijgen in het behaalde resultaat. Belangrijkste afweging hierbij is het feit dat de voorgestelde tijdelijke oplossing weliswaar voor meer kandidaten tot een eerder inzicht leiden, maar niet voor iedereen.
- U komt wel tegemoet aan de toezegging aan de Kamer om hen te informeren over de mogelijkheden om zoveel mogelijk kandidaten het CE-resultaat te laten weten voor de start van het mondelinge college-examen, zodat de Kamer de wenselijkheid van de tussenoplossing in 2025 kan wegen

- Graag vernemen we of u akkoord bent met het voorgestelde advies zodat deze kan worden verwerkt in de bredere concept Kamerbrief over het staatsexamen die na het voorjaarsreces naar u toekomt en waar wij desgewenst met u over in gesprek gaan.

Toelichting

- De afgelopen periode is met het CvTE en DUO het gesprek gevoerd over mogelijke maatregelen om de groep kandidaten die wel inzicht kan krijgen in het behaalde resultaat in 2025 zo groot mogelijk te maken. Het CvTE heeft een plan opgeleverd waarbij het volgende wordt voorgesteld:
  - Vier dagen na de bekendmaking van de N-termen² worden de beschikbare CE-resultaten van de staatsexamenkandidaten bekend gemaakt. Voor vso-kandidaten gebeurt dit via een beveiligd Excel-bestand dat aan de vso-school beschikbaar wordt gesteld. Individuele kandidaten krijgen de mogelijkheid om hiervoor telefonisch contact op te nemen met DUO.
  - Er worden extra correctiedagen ingepland zodat het examenwerk zoveel mogelijk is nagekeken. Hiervoor zijn voldoende daartoe bevoegde correctoren nodig. Om dit te bereiken worden:
    - De (thuiswerk)vergoedingen voor correctoren voor de CE's van staatsexamenkandidaten de komende jaren verhoogd.
    - Vakbevoegde vso-docenten gevraagd het werk van de eigen vso-leerlingen te corrigeren voordat het naar de tweede corrector wordt verstuurd.
  - Om te zorgen dat er zo min mogelijk college-examens starten voor de bekendmaking van de CE-resultaten (vier dagen na de bekendmaking van de N-term) wordt de planning van de mondelinge college-examens aangepast. Dit betekent dat de mondelinge college-examens op vso-scholen zo veel als mogelijk later starten en waar mogelijk langer doorgaan.
- Het verwachte effect van de voorgestelde tijdelijke maatregelen is dat 80-85% van de staatsexamenkandidaten vier dagen na de bekendmaking van de N-term de mogelijkheid krijgt om inzicht te hebben in het behaalde CE-resultaat voordat zij starten aan het mondelinge college-examen. Voor deze groep kandidaten zullen naar verwachting meerdere dagen zitten voordat zij opgaan voor het college-examen. Het inzicht in het behaalde resultaat kan daarmee helpend zijn in de voorbereiding. Het percentage loopt op naar 95% van de kandidaten die 7 dagen na de bekendmaking van de N-termen inzicht kunnen krijgen in het behaalde resultaat. Voor deze groep is de kans groter dat zij in de daarop volgende

---

² Leerlingen in het regulier vo ontvangen op de dag van de bekendmaking van de N-termen van het eerste tijdvak (meestal rond half juni) de cijfers van hun centrale examens.

dagen al het mondelinge college-examen zullen afleggen. Het effect van het inzicht in het resultaat wordt daarmee mogelijk geringer. Deze situatie zorgt ervoor dat er een groep kandidaten kan bestaan die wel de wens heeft om inzicht te krijgen in het behaalde resultaat, maar waarvoor het niet mogelijk is om dit voor de start van het college-examen bekend te maken. Het is niet mogelijk om vooraf in beeld te brengen welke kandidaten eerder inzicht kunnen krijgen in het behaalde resultaat.

- De laatste 5% van de kandidaten kan niet in die 7 dagen inzicht krijgen omdat hiervoor grootschalige aanpassingen nodig zijn aan de organisatie.
- In de planning van de mondelinge college-examens wordt gestart met de afnames van de vso-kandidaten omdat deze afnames veelal op de eigen school plaatsvinden en zij te maken hebben met sluiting in de zomervakantie. Voor deze groep kandidaten zal de tijdelijke oplossing mogelijk maar beperkte invloed kunnen hebben op de voorbereiding van de kandidaat op het college-examen.
- Indien de voorgestelde maatregelen niet worden genomen en enkel een belteam bij DUO wordt georganiseerd waar kandidaten naartoe kunnen bellen om het behaalde resultaat op te vragen dan is het voor 70% van de kandidaten mogelijk om 4 dagen na de bekendmaking van de N-term het behaalde CE-resultaat op te vragen.

Dilemma

Hoewel het plan van aanpak dat CvTE en DUO hebben ontwikkeld voor een groot deel van de kandidaten een oplossing biedt, blijft er sprake van een dilemma op dit onderwerp. Een oplossing voor alle kandidaten zal naar verwachting nog enkele jaren op zich laten wachten, omdat hiervoor grootschalige aanpassingen aan de staatsexamenorganisatie nodig zijn. In de tussentijd kan een deel van de kandidaten al wel eerder over hun resultaat beschikken. Vanuit het perspectief dat alle kandidaten een gelijke behandeling verdienen is het nodig om de structurele oplossing af te wachten. In dat geval kan echter op korte termijn geen uitvoering worden gegeven aan de wens van de Kamer. Indien u instemt met de tijdelijke oplossing is er een risico dat kandidaten die zich ongelijk behandeld voelen juridische stappen ondernemen. In dergelijke situaties is er geen inhoudelijke rechtvaardiging voor de ongelijke uitgangspositie die ontstaat. In uw brief van 18 december jl. in beantwoording van vragen van het lid Kwint over dit onderwerp heeft u al aan de Kamer laten weten dat er sprake zou zijn van dit dilemma. Met het aannemen van de motie Beckerman heeft de Kamer nogmaals het belang van dit onderwerp en een oplossing voor dit vraagstuk benadrukt. In de motie wordt geen specifieke termijn benoemd.

Juridische consequenties

- De voorgestelde tijdelijke oplossing vraagt niet om een aanpassing van wet- en regelgeving.
- De tijdelijke oplossing zorgt echter wel voor een onrechtvaardige ongelijke behandeling van kandidaten. Dit kan mogelijk juridische

consequenties hebben indien kandidaten die zich ongelijk behandeld voelen juridische stappen ondernemen.

Financiële consequenties

- Indien u instemt met het voorstel voor de tijdelijke oplossing voor het eerder inzicht geven in resultaten kunnen de financiële consequenties hiervan worden gedekt binnen art. 3 van de OCW begroting. De verwachting is dat de kosten € 1 mln. per jaar zijn, totdat de structurele oplossing is ingevoerd.
- Met het ministerie van Financiën is eerder de afspraak gemaakt dat € 3,5 mln. van de middelen die bedoeld waren voor de regeling voorkomen onnodig zittenblijven kunnen worden ingezet voor staatsexamens. De financiële consequenties van deze tijdelijke oplossing kunnen binnen deze middelen worden gedekt.
- De financiële gevolgen van de uitkomsten van de verbeteragenda van eind 2024 worden meegenomen bij voorjaarsnota 2025. Hierin zullen ook de financiële gevolgen voor de structurele oplossing voor het eerder bekend maken van resultaten worden meegenomen.

Vervolgproces

Uw besluit ten aanzien van de voorgestelde oplossing kan na het voorjaarsreces gecommuniceerd worden met de Kamer, in een bredere brief over de voortgang van de verbeteragenda staatsexamens. U ontvangt hiervoor direct na het voorjaarsreces de concept Kamerbrief. Deze brief zal tevens de volgende onderdelen bevatten:

1. Introductie in het staatsexamen met aandacht voor de verschillende maatwerkvoorzieningen en aanpassingen die reeds worden aangeboden.
2. Voortgang van de verbeteragenda staatsexamens vo. Hierin is ook aandacht voor de uitkomsten van de zes onderzoeksprojecten die onderdeel zijn van de verbeteragenda.
3. Impactanalyse en kansrijk scenario.
4. Vervolgstappen in 2024, inclusief verwijzing naar onderzoek naar examenvoorzieningen (en de motie Ceder c.s. over mogelijkheid van vakcertificaten voor leerlingen in het regulier onderwijs die hier baat bij hebben).³
5. Tussenoplossing eerder inzage in resultaten, inclusief reactie op motie Beckerman over eerder inzicht geven in behaalde resultaten.⁴
6. Eerste bevindingen gespreksronde over examinering in het vso.

---

³ Kamerstukken II, 2023-2024, 26410-VIII, nr. 83

⁴ Kamerstukken II, 2023-2024, 36410-VIII, nr. 88